

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI**

«Tasdiqlayman»

Urganch davlat universiteti rektori

B. Abdullayev

27.08 2024 yil

**BOSHQARUV SOTSIAL PSIXOLOGIYASI
FANINING O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi: 300000 – Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta'lim sohasi: 310000 - Ijtimoiy va xulq atvorga mansub fanlar
Ta'lim yo'nalishi: 70310901- Psixologiya

Urganch–2024

Mazkur o'quv dastur 70310901 - Psixologiya ta'lim yo'nalishi malakaviy talablari va o'quv rejasi asosida ishlab chiqilgan.

Mazkur o'quv fan dastur "Pedagogika va psixologiya" kafedrasining 2024-yil "22" 08. dagi yig'ilishida muhokama qilinib, tasdiqlash uchun tavsiya etilgan (1-sonli bayonoma).

Pedagogika va psixologiya kafedrasini mudiri: **M.X. Djumaniyazova**

Mazkur o'quv dastur Sport faoliyati, pedagogika va psixologiya fakulteti Kengashining 2024 yil 08.08 dagi yig'ilishida muhokama qilinib, tasdiqlash uchun tavsiya etilgan. (1-sonli bayonoma).

Sport faoliyati, pedagogika va psixologiya fakulteti dekani: **A. Xudayberganov**

Mazkur o'quv dastur Urganach davlat universiteti kengashining 2024 yil 29.08 dagi 1-sonli bayoni bilan tasdiqlangan.

O'quv ishlari bo'yicha prorektor: **S.U. Xodjaniyazov**

Akademik faoliyat va registrar departamenti boshlig'i: **G.R. Matladipov**

Фан/модуль коди	Уқув йили	Semestr	ECTS - Kreditlar
BSP206	2024-2025	2	6
Фан/модуль тури	Та'лим тили	Haftadagi dars soatlari	
Majburiy	O'zbek/rus	4	
Фanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1. Boshqaruv sotsial psixologiyasi	60	120	180

1. Fanning mazmuni

Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarning Boshqaruv va ijtimoiy sohlarida psixologik xizmat fani to'g'risidagi ilmiy, nazariy va amaliy bilimlarini shakllantirish.

Fanning vazifasi – fanning tushuncha-kategoriya, apparatlari bilan tanishtirish; zamonaviy boshqaruvning asosiy muammolari: ijtimoiy sohada psixologik xizmatning rivojlanishi; boshqaruv va ijtimoiy sohada psixologik xizmatning qonuniyatlarini muhokama etish; Boshqaruv psixologiyasining tuzulishi, rivojlanishi, funksiyalarini, psixologik xizmat ko'rsatishning bir-biriga bog'liqligini tahlil qilish. talabalarda kasbiy ko'nikma va malakalar hamda o'rganilayotgan mavzuni tanqidiy mushohada qilishni shakllantirish.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

Ma'ruza mashg'ulotlari

1-mavzu: Psixologik xizmatni tashkil qilish tarixi

Psixologik xizmatni tashkil etishning uch davri. Psixologik xizmatni tashkil etish muammolari. Psixologiya va amaliyot. Amaliy psixologiyaning ilmiy asoslari.

2-mavzu: Psixologik xizmatni tashkil etish muammolari.

Amaliy psixologiyadan psixologik amaliyotga. Psixologik xizmatning samaradorligini ta'minlash muammolari. Psixolog jamiyat va kasbiy hamjamiyatda. Psixoterapevtik xizmat zamonaviy bozori.

3-mavzu: Sotsial tashkilot (xizmat) faoliyati.

Rejalashtirish tushunchasi. Sotsial tashkilotlarda rejalashtirish. Tashkilotning asosiy maqsadini shakllantirish. Istiqbolli reja. Tezkor reja. Maqsad qo'yish va ehtiyojlarni baholash boshqaruvning asosiy funktsiyasi sifatida.

4-mavzu: Sotsial tashkilot (xizmat) faoliyatini rejalashtirish.

Psixologik xizmatda boshqaruv. Maqsadli boshqaruv tushunchasi (MBO) psixologik xizmatda samarali boshqaruv tizimini shakllantirish bosqichi. O'zaro maqsad qo'yish.

5-mavzu: SHAXSNI O'ZINI O'ZI ANGLASHI

Insonning ehtiyojlari. O'zini-o'zi anglashning yetakchi funktsiyasi. Shaxsning o'zini-o'zi kamol topirishining subyektiv shart-sharoitlari. Keskinklik vaziyatlari muammosi. Inson tabiatiga turlicha qarshlar.

6-mavzu: SHAXSNING O'ZINI-O'ZI KAMOL TOPTIRISHI

G.Olport nazariyasi. O'zini-o'zi kamol topirish nazariyasi. O'zini-o'zi kamol topirish motivlari. Shaxsning o'zini-o'zi baholashi, "Refleksiya" tushunchasi. Voyaga yetganlik va etuklik.

7-mavzu: Amaliyotchi-psixolog faoliyati.

Etika, qadriyatlar manbalari va qadriyat turlari. Kasbiy faoliyatning etikaviy tamoyillari haqida tushuncha. Amaliyotchi psixolog faoliyatining etikaviy tomonlarini qamrab olgan norma va qoidalar.

8-mavzu: Amaliyotchi-psixologning etikaviy tamoyillari.

Turi jifimoiy vaziyatlarda psixolog faoliyatini tartibga soluvchi axloqiy normalar. Psixologning etikaviy tamoyillari. Amaliyotchi psixolog ishidagi etikaviy dilemmalar.

9-mavzu: Amaliyotchi-psixologning maxsus qobiliyatlari.

Psixolog kasbining shakllanishi. Amaliy psixolog kasbi. Amaliy psixolog maxsus qobiliyatlarining jifimoiy psixologik asoslari. N.A.Aminov va M.V.Molokanov eksperimenti. Ish boshlayotgan konsultantning 21 ta oltin qoidasi. Qiyinchilik sindromi va uning profiaktikasi.

10-mavzu: Sotsial-psixologik xizmat.

Kadrlar bilan ishlash. Bu tashkilotning ustunliklari va maqsadlari uyg'unligi. Inson imkoniyatlarini rivojlantirishga yo'naltirilgan kadrlar ishi tashkilotni rivojlantirish konsepsiyasini belgilovchi elementlari. Psixolog kasbiy sifatlarini baholash. Xizmatda xodimlarni saralash, intervyu uyushtirish va subhat o'tkazish.

11-mavzu: Sotsial xizmatda personalni boshqarish.

Superviziya tushunchasi va uning vazifalari. Sotsial ish xizmatidagi funktsional majburiyat va yuklamalarni taqsimlash va izohlash. Psixologik xizmat xodimining huquq, majburiyat va mas'uliyatlari. Xodimlar tartib intizamini boshqarish. Psixologik xizmatda xodimlarning kasbiy o'sishini va motivatsiyasini boshqarish. Personal bilan psixologik ish tizimi. Tashkilotdagi xodimlar faoliyatiga ta'sir qiluvchi omillar.

12-mavzu: Psixologiyada eksperimental paradigma.

Inson tushunishidagi pozitiv empirik va eksperimental yondashuv. Tadqiqotning yangi metodologiyasi. Intervyu turlari. Tadqiqotning modoriy va sifat metodlari. Chuqur intervyu o'tkazish qoidalar.

13-mavzu: Gumanistik psixologiyada metod muammosi.

Gumanistik yondashuv. G.Olportning shaxsni tadqiq qilishda ideografik yondashuvi. A.Maslou konsepsiyasi. K.Rodjersning intersub'ektiv bilimni. R.Meyning fenomenologiyasi. I.Chavled va A.Dijordjanning nazariyasi.

14-mavzu: Psixologik xizmat faoliyatining yo'nalishlari.

Psixologik xizmat tuzulishi, uning vazifalari. Psixologik xizmatda amaliy psixologning asosiy faoliyat yo'nalishlari. Amaliy psixologning kasbiy faoliyati: psixodiagnostika, psixokonsultatsiya, psixoprofiaktika, psixokorreksiya. Amaliy psixologning huquq va majburiyatlari. Ushbu huquqlarni huquqiy, sotsial va axloqiy himoyasi.

15-mavzu. Ta'lim tizimida psixologik xizmat.

Ta'lim tizimi psixologi faoliyatidagi bahsli savollar. Xalq ta'limi tizimi (Mehtribonlik uylari, maktab inernatlar) psixologi ishining o'ziga xos xususiyatlari.

III. Seminar mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Psixologik xizmatni tashkil qilish tarixi
2. Psixologik xizmatni tashkil etish muammolari.
3. Sotsial tashkilot (xizmat) faoliyatini rejalashtirish.
4. Sotsial tashkilot (xizmat) faoliyatini rejalashtirish.
5. Shaxsning o'zini-o'zi anglashi
6. Shaxsning o'zini-o'zi kamol topitirishi
7. Amaliyotchi-psixolog faoliyati.
8. Amaliyotchi-psixologning etikaviy tamoyillari.
9. Amaliyotchi-psixologning maxsus qobiliyatlari.
10. Sotsial- psixologik xizmat.
11. Sotsial xizmatda personalni boshqarish.
12. Psixologiyada eksperimental paradigma.
13. Gumanistik psixologiyada metod muammosi.
14. Psixologik xizmat faoliyatining yo'nalishlari.
15. Ta'lim tizimida psixologik xizmat.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:

- Seminar mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rish;
- Kurs ishiga tayyorgarlik ko'rish;
- Darslik va o'quv qo'llanmalar bo'yicha fan boblari va mavzularni o'rganish;
- Tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruza qismini o'zlashtirish;
- Maxsus adabiyotlar bo'yicha fan bo'limlari yoki mavzulari ustida ishlash;
- Ma'ruza- doklat va taqdimotlar tayyorlash.

V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetentsiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- Boshqaruv va ijtimoiy soxalarda psixologik xizmat borasidagi zamonaviy tushunchalariga; Zamonaviy psixologik xizmat ko'rsatish jarayonining qonuniyatlarini va tamoyillarini; psixologik xizmat ko'rsatish jarayonining amalga oshirish metodlarini; Psixologik bilimlarning umumiy nazariy asoslari, psixologik yordam ko'rsatish jarayonida mutaxassis va mijoz o'rtasidagi kechadigan jarayonlar to'g'risida tasavvurga ega bo'lish;
- Ilmiy nazariy jihatdan olingan bilimlarni tahlil qilish, seminar mashg'ulotlarda mustaqil fikr yuritish, bilimlarga ijodiy yondashish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak;

- Psixologik maslahat o'tkazish ilmiy yechimlar bo'yicha xulosa va tavsiyalarni shakllantirish; psixologik tavsiflarni aniqlash; turli sharoitlarda psixologik xizmat ko'rsatish malakalariga ega bo'lishi kerak;

VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari.

- Ma'ruzalar;
- Interfaol keys-stadliar;
- Amaliy mashg'ulot(Mantiriy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- Guruhlarda ishlash;
- Taqdimotlarni qilish;
- Individual loyihalar
- Jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar

VII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishini bajarish.

Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyot hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar:

1. Muhammedova D.G; Rasulov A.I "Umumiy psixologiya". T- 2018
2. Baratov S.H.R "Psixologik xizmat." T.- 2018
3. To'laganova G; Abdurahimov Q. "Psixologik xizmat nazariyasi va amaliyoti". T.- 2018
4. Nishanova Z.T; Alimrayeva Sh. T "Psixologik xizmat". T.- 2019
5. Bazarov T.Y. "Personalni boshqarish". T.- 2021.

Qo'shimcha adabiyotlar:

6. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent, O'zbekiston nashriyoti, 2017.
7. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent, O'zbekiston nashriyoti, 2017.
8. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, O'zbekiston nashriyoti, 2016.

9. Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik- har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Toshkent, O'zbekiston nashriyoti, 2017.
10. Науменко Е.А. Психология управления. Учеб. пособие. - Тюмень, изд-во ТюмГУ, 2010.
11. Науменко Е.А. Деловые коммуникации. Учеб. пособие. - Тюмень, изд-во ТюмГУ, 2013.
12. Абрамова Г.С. Практическая психология. М., 2000
13. Алёшина Ю.Е., Данин К.Е. Спецпрактикум по социальной психологии: опрос, семейное и индивидуальное консультирование. М., 1989
14. Алёшина Ю.Е. Индивидуальное и семейное психологическое консультирование. - М., 2000

Axborot manbalari:

15. <http://www.ziyo.net>
16. www.edu.uz
17. <http://psylib.org.ua/index.html>
18. <http://www.koob.ru/news>
19. www.expert.psychology.ru.
18. www.psycho.ru

Urganch davlat universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.
Fan/modul uchun mas'ullar: N.Salayeva - UrDU, "Pedagogika va psixologiya" kafedrası dots.v.b., ps.f.n.
Taqrizchilar: M.X.Djumaniyazova - UrDU, "Pedagogika va psixologiya" kafedrası dotsenti, PhD E.R.Raximova - UrDU, "Pedagogika va psixologiya" kafedrası dost.v.b, PhD